

ЗАКОН ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Сл. Весник на Р.Македонија 26/96 од 29.05.1996 година

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на изградбата, реконструкцијата, одржувањето, заштитата, користењето, управувањето, финансирањето на јавните патишта и надзорот.

Член 2

Јавните патишта се добра во општа употреба.

Јавните патишта се во државна сопственост.

Развојната политика на патиштата ја утврдува Владата на Република Македонија.

Член 3

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следното значење:

1. "Пат" е секој јавен пат и некатегоризиран пат на кој се врши сообраќај.
2. "Јавен пат" е сообраќаен објект од општо значење што може слободно да се користи за сообраќај под услови определени со закон и кој е прогласен за јавен пат. Јавни патишта се и улиците во населените места и градовите.
3. "Автопат" е јавен пат од највисок сообраќаен ранг посебно изграден и наменет исклучиво за сообраќај на моторни возила означен со пропишан сообраќаен знак, кој има две физички одвоени коловозни ленти за сообраќај од спротивни насоки, без вкрстување со попречни патишта и железнички линии во исто ниво и на кој сообраќајот може да се вклучи, односно исклучи само на одредени и посебно изградени приклучоци на јавните патишта на соодветна коловозна лента на автопат и кој е заштитен од пристап надвор од овие површини.
4. "Пат резервиран за сообраќај на моторни возила" е јавен пат по кој можат да сообраќаат само моторни возила и кој како таков е означен со пропишан сообраќаен знак.
5. "Меѓународен пат" е јавен пат кој со меѓународен договор или спогодба што го ратификувала Република Македонија е распореден во мрежата на меѓународни патишта.
6. "Магистрален пат" е јавен пат кој ги поврзува поважните стопански подрачја на државата и кој се надоврзува на соодветните патишта на соседните држави.
7. "Регионален пат" е јавен пат кој поврзува стопански подрачја на два или повеќе региони во државата или е од посебно значење за државата.

8. "Локален пат" е јавен пат кој поврзува населени места на општината или кој е од значење за сообраќајот во општината.
9. "Некатегоризиран пат" е пат кој се користи за сообраќај и кој е достапен на поголем број корисници (земјоделски и шумски патишта и слично).
10. "Земјен пат" е пат без изграден коловоз.
11. "Коловоз" е дел од површината на патот наменет првенствено за сообраќај на возила.
12. "Патен појас" е земјен појас од две страни на трупот на патот.
13. "Заштитен појас" е земјен појас од двете страни на патниот појас во кој не можат да се градат објекти.
14. "Труп на пат" е конструктивен елемент што го сочинуваат горниот и долниот строј на патот.
15. "Тротоар" е посебно уредена сообраќајна површина наменета за движење на пешаци, која не е во исто ниво со коловозот на патот или од коловозот е одвоена на друг начин.
16. "Пешачки премин" е дел од површината на коловозот наменет за преминување на пешаци преку коловозот и обележан со ознака на коловозот или со соодветен сообраќаен знак.
17. "Велосипедска патека" е изградена површина наменета за сообраќај на велосипеди и на велосипеди со мотор, која се протега по должината на коловозот, а е одвоена од него и е обележана со пропишан сообраќен знак.
18. "Велосипедска лента" е дел од коловозот наменет за сообраќај на велосипеди и на велосипеди со мотор, која се протега по должината на коловозот и која е обележана со надолжна линија на коловозот.
19. "Коловозна лента" е надолжен дел од коловозот наменет за сообраќај на возила во една насока со една или со повеќе сообраќајни ленти.
20. "Сообраќајна лента" е надолжен дел од коловозот чија широчина е доволна за непречен сообраќај на еден ред возила.
21. "Сообраќајна лента за бавни возила" е обележан надолжен дел од коловозот наменет за потешки возила и други возила кои со бавното возење при поголеми надолжни наклони ја намалуваат проточноста на сообраќајот.
22. "Сообраќајна лента за принудно запирање" на возила е обележан надолжен пат од коловозот на автопатиштата и на определсни места на патиштата од повисок ред во тунели и галерии.
23. "Сообраќајна лента за забрзување" е дел од коловозот наменет за вклучување на возила во сообраќај од спореден пат или до друг пристапен пат, од објектите покрај патот (бензински пумпи, паркиралишта, мотели) и друго.
24. "Сообраќајна лента за забавување" е дел од коловозот наменет за исклучување на возила од сообраќај на патот.
25. "Пешачки остров" е воздигната или на друг начин обележана површина која се наоѓа на коловозот и која е определена за привремено задржување на пешаците што преминуваат преку коловозот или што влегуваат во возило и нзлегуваат од возило на јавниот сообраќај.
26. "Крстосница" е површина на која се вкрстосуваат или соединуваат два или повеќе јавни патишта, како и широка сообраќајна површина

(плоштади и слично), што настанува со вкрстосување, односно со соединување на патишта.

27. "Триаголник на прегледност на раскрсница" е простор ослободен од сите визуелни препреки за слободно догледување на возилата од бочна страна на сигурносно растојание.

28. "Улица" е површина во населено место наменета за сообраќај што ја сочинуваат: коловоз, тротоари, велосипедски патеки и разделни острови.

29. "Магистрална улица" е сообраќајница во населено место која поминува низ поголемиот дел од населеното место и се поврзува со магистрален или регионален пат.

30. "Собирна улица" е сообраќајница во населено место која го собира сообраќајот од сервисни, станбени и локални улици и се поврзува со магистрална улица или локален пат.

31. "Сервисна улица" е сообраќајница во населено место која ги поврзува собирните улици со станбените и локалните улици.

32. "Станбена улица" е сообраќајница во населено место која ги поврзува станбените и деловните објекти со собирната и сервисната улица.

33. "Јавно паркиралиште" е посебно уреден и обележан простор наменет за паркирање на определен вид возила.

Член 4

Изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на јавните патишта се дејности од јавен интерес за Републиката.

Член 5

Мрежата на јавните патишта ја сочинуваат: автопатиштата, магистралните, регионалните, локалните патишта, улиците во градовите и населените места низ кои минува сообраќајот од јавните патишта (транзитира) и улиците.

Во мрежата на јавните патишта влегуваат и патиштата што ги поврзуваат населените места со железничките станици, пристанкштата за езерска пловидба, воздухопловните пристаништа, бањските и климатските лекувалишта, болниците, спортско-рекреативните центри, културно-историските споменици, националните паркови и други објекти од јавен карактер.

Кои улици ќе се сметаат за дел од магистрален или регионален пат, како и нивниот почеток и крај определува општината, односно градот Скопје во согласност со Министерството за сообраќај и врски.

Член 6

Магистралните, собирните, сервисните и станбените улици ја сочинуваат мрежата на улиците во населените места.

Меѓусебниот однос на улиците и нивното поврзување со магистралните, регионалните и локалните патишта, како и нивната регулациона широчина, содржина, димензии и начинот на поврзување (крстосување) се утврдува со планот за сообраќајната инфраструктура кој е составен дел на Просторниот план на Република Македонија.

Член 7

Јавниот пат го сочинуваат:

- долниот и горниот строј на патот (труп на патот);
- градежните објекти на патот (мостови, подвозници, надвозници, вијадукти, пропусти, тунели, галерии, потпорни и обложни сидови);
- тротоари, пешачки и велосипедски патеки;
- уреди за одводнување;
- патниот појас (земјен појас) од двете страни на трупот на патот, во широчина од најмалку 1 метар;
- заштитниот појас на патот со површините на кои се изградени патарски куќи, наплатни станици, стационари, сервиси, бензински станици и други објекти за потребите на одржување на патот и услугите за возилата на патниците, предвидени со проектот за патот, како и пешачки и разделни острова и зеленило;
- воздушниот простор над јавниот пат во височина од 7 метри;
- мерни ваги и објекти за вагање и контрола на сообраќајот;
- приклучоците на јавниот пат во ширина на патниот појас;
- сообраќајна сигнализација (хоризонтална, вертикална и светлосна);
- опремата на патот (постојани уреди за заштита на патот и сообраќајот од снежни наноси, ветер, земјишен материјал, смероказни столпчиња, одбојници, патни и телекомуникациони уреди и опрема), ознаки на детектори и бројачи на сообраќајот, вентилациска опрема во тунелите, оградите, часовниците за паркирање и друго,
- јавното осветлување на јавниот пат;
- опремата и уредите за заштита на околината од бучава и друго.

Член 8

На изградбата, реконструкцијата и инвестиционото одржување на јавните патишта и улици соодветно се применуваат прописите за инвестициона изградба, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

II. КАТЕГОРИИ НА ЈАВНИ ПАТИШТА

Член 9

Автопатиштата, магистралните и регионалните патишта, ги уредува Владата на Република Македонија.

Локалните патишта и улиците во населените места ги утврдува општината, односно градот Скопје.

За укинување на својство на јавен пат или негов дел и улица одлучува органот што ја утврдил категоријата на патот и улицата на начин и постапка за утврдување на категоријата на патот, односно улицата.

Секој јавен пат треба да биде обележан со ознака.

Критериумите за утврдување на одделни категории на јавни патишта како и нивните ознаки ги пропишува Владата на Република Македонија.

Член 10

Дел од јавен пат кој по изградба или реконструкција не е дел од новата траса, не се смета за дел на тој пат.

Делот на патот од став 1 на овој член кој и натаму служи за јавен сообраќај, се распоредува во пониска категорија на пат.

Патот, односно делот од патот од став 2 на овој член што го изгубил својството на магистрален или регионален пат се дава на надлежност на општината или градот Скопје, во рок од три месеци од денот на губење на својството на магистрален или регионален пат.

III. КОРИСТЕЊЕ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА ПО ПАТ НА КОНЦЕСИЈА

Член 11

Владата на Република Македонија со одобрение (концесија), може да даде изградба и користење на автопат, дел од коловозот на автопатот или на дел од патен појас на јавен пат на начин и под услови утврдени со закон.

Член 12

Концесија може да се даде на домашно или странско правно и физичко лице (концесионер) кои имаат капитал и кои располагаат со кадровски потенцијал и опрема за успешно извршување на работите кои се предмет на концесијата.

Член 13

Давањето на концесијата од член 11 на овој закон се врши по пат на јавен конкурс.

Доколку на објавениот конкурс не се јави заинтересиран субјект, концесијата од член 11 на овој закон може да се даде врз основа на понуда која се поднесува до Министерството за сообраќај и врски.

Член 14

Концесијата за изградба и користење на автопат се дава со рок кој не може да биде подолг од 25 години.

Концесијата за користење на дел од коловозот на автопатот или на дел од патниот појас, се дава со рок кој не може да биде подолг од 10 години.

Член 15

Како почеток на концесијата се смета рокот утврден во договорот за давање на концесијата.

Член 16

Меѓусебните права и обврски на Владата на Република Македонија и концесионерите се уредуваат со договор за концесија.

Со договорот од став 1 на овој член, покрај другото, се определуваат и условите под кои се дава концесијата, начинот за плаќање на надоместок како и неговиот износ.

Член 17

Концесионерот е должен автопатот да го проектира, изгради и даде на употреба, односно користењето на дел од коловозот на автопатот или на дел од патниот појас на јавниот пат, да ги користи согласно со прописите и стандардите за ваков вид објекти во Република Македонија.

Концесионерот е должен да обезбеди пристап на сите учесници во сообраќајот под еднакви услови.

Член 18

Одржувањето и заштитата на автопатот концесионерот е должен да ги врши на начин кој ќе овозможи безбеден и непречен сообраќај во сите услови, како и да овозможи непречено извршување на надзорот од страна на надлежните државни органи.

Член 19

Концесијата од член 11 на овој закон престанува да важи со истекот на рокот за кој била дадена или да се одземе ако концесионерот не ги почитува обврските од договорот за концесија.

IV. УПРАВУВАЊЕ СО ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

1. Фонд за патишта

Член 20

За работите во врска со планирањето, финансирањето, изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на магистралните и регионалните патишта се основа Фонд за магистрални и регионални патишта (во натамошниот текст: Фонд) со својство на правно лице.

За извршување на работите од став 1 на овој член, Фондот изготвува годишна програма за наредната година, најдоцна до 31 декември, во тековната година.

Програмата од став 2 на овој член ја донесува Владата на Република Македонија.

За работите во врска со планирањето, финансирањето, изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на локалните патишта, општината, односно градот Скопје може да основа Фонд за локални патишта чија организација и надлежност се уредува со пропис на општината, односно градот Скопје.

Член 21

Во Фондот се:

- планира изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на магистралните и регионални патишта;
- извршува годишната програма за изградба, реконструкција, одржување и заштита на јавните патишта;

- следат и анализираат состојбите во врска со изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на јавните патишта;
- преземаат мерки за рационално користење на средствата потребни за развој на јавните патишта;
- предлагаат висините на надоместоците утврдени со овој закон,
- вршат инвеститорски работи, од областа на јавните патишта;
- задолжува кај домашни и странски финансиски институции;
- врши отстапување на работи на соодветни претпријатија во врски со проектирањето, изградбата и реконструкцијата на јавните патишта и објектите на нив;
- организира изработка на студии и проекти од областа на јавните патишта и објектите на нив;
- доверуваат работите на одржување и заштита на јавните патишта на јавното претпријатие за патишта и се утврдуваат меѓусебните права и обврски;
- предлагаат норми за одржување и заштита на јавните патишта;
- предлага најпогодни концесионери;
- утврдуваат мислења и ставови за начелни прашања од областа на јавните патишта за кои се расправа;
- одредува методологија за утврдување на вредноста на јавните патишта и амортизацијата за истите;
- врши инвеститорски и технички надзор над изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на јавните патишта и врши технички преглед на извршените работи од инвестиционото одржување;
- донесуваат општи акти на Фондот;
- донесува финансиски план на Фондот;
- вршат и други работи утврдени со закон.

Член 22

Органи на Фондот се управниот одбор и директорот.

Член 23

Управниот одбор на Фондот има девет членови кои ги именува и разрешува Владата на Република Македонија.

Членовите на управниот одбор се именуваат за време од четири години.

Управниот одбор од своите редови избира претседател, за време од четири години.

Управниот одбор на Фондот, најмалку еднаш годишно поднесува извештај за својата работа до Владата на Република Македонија.

Член 24

Управниот одбор на Фондот:

- донесува Статут и други општи акти на Фондот;
- донесува план и програма за работа;
- донесува акт за организација и работа и акт за систематизација на работите на Фондот;
- донесува финансиски план на Фондот;

- одлучува за користење на средствата за изградба, реконструкција, одржување и заштита на магистрални и регионални патишта;
- се грижи за остварување на Годишната програма за изградба, реконструкција, одржување и заштита на магистрални и регионални патишта;
- разгледува и одлучува по прашања, во врска со состојбите за изградба, реконструкција, одржување и заштита на јавните патишта;
- одлучува и за други работи утврдени со закон и Статут на Фондот.

Член 25

Со Фондот раководи директорот.

Директорот на Фондот го именува и разрешува Владата на Република Македонија на предлог на министерот за сообраќај и врски, за време од четири години.

Директорот го претставува и застапува Фондот.

Член 26

За вршење на финансиските, стручните, административните и други работи утврдени со законот и Статутот на Фондот, Фондот образува стручна служба.

Член 27

Фондот има Статут. Со Статутот на Фондот особено се уредува:

- организацијата и начинот на работењето на Фондот;
- правата, обврските и одговорностите на Фондот;
- претставувањето и застапувањето на Фондот;
- јавноста во работењето на Фондот и неговите органи;
- постапката за донесување на општи акти и
- други прашања од значење за работењето на Фондот.

Согласност на Статутот на Фондот дава Владата на Република Македонија.

Член 28

Надзор над законитоста на работата на Фондот врши Министерството за сообраќај и врски.

Министерството за сообраќај и врски може да запре од извршување општ акт на Фондот, ако не е во согласност со овој закон, или ако не е во согласност со Уставот, до донесувањето на одлука на Уставниот суд на Република Македонија.

Член 29

Фондот за магистрални и регионални патишта во рамките на своите овластувања издава согласности за:

- поставување натписи во заштитниот појас на јавниот пат;
- поставување на водоводни и други инсталации во трупот на јавниот пат, патниот и заштитниот појас;
- поставување заштитни огради покрај јавниот пат и
- други согласности во случаи предвидени со овој закон.

Фондот е должен во вршењето на јавните овластувања да обезбеди ефикасно и под исти услови остварување на правата и должностите на претпријатијата и другите правни лица и граѓаните.

Фондот е должен за управните акти донесени во вршењето на своите овластувања да води евиденција.

Против управните акти од став 3 на овој член може да се поднесе жалба до министерот за сообраќај и врски.

Трошоците за извршување на работите од став 1 на овој член ги сноси подносителот на барањето, договорно.

2. Јавно претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта

Член 30

За извршување на работите на одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта, Владата на Република Македонија основа јавно претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта (во натамошниот текст: Јавно претпријатие за патишта).

Член 31

За извршување на работите од годишната програма сврзани со одржувањето и заштитата на јавните патишта, Фондот и јавното претпријатие за патишта склучуваат годишен договор со кој особено се утврдува видот, обемот и вредноста на работите на одржувањето и заштитата на јавните патишта за секој пат одделно, посебно за работите на одржување на проодноста на патиштата во зимски услови, роковите за извршување, надзорот над извршувањето и слично.

Договорот од став 1 на овој член за наредната година се склучува најдоцна до истекот на тековната година. Ако во тој рок не се склучи договорот, Фондот обезбедува привремено финансирање во висина на физичкиот обем на работите од претходниот месец.

Средствата наменети за одржување и заштита на јавните патишта, јавното претпријатие за патишта не може да ги користи за други намени.

V. ПРОЕКТИРАЊЕ, ИЗГРАДБА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 32

Јавните патишта мораат да се проектираат, градат, опремуваат и одржуваат така што да одговараат на својата намена и барањата на безбедноста на сообраќајот, заштита на животната средина, условите од просторните и урбанистичките планови и условите утврдени со овој закон.

Член 33

Под изградба на јавен пат во смисла на овој закон се подразбира изградба на патишта претежно на нова траса.

Под реконструкција на јавен пат, во смисла на овој закон се подразбира изведување на работи на дел на постојниот пат со кој се менуваат неговите основни карактеристики, со цел да се зголеми нивото на услугата на патот.

Одредбите од овој закон, со кој се уредува изградбата на Јавен пат се применуваат и на реконструкцијата на тој пат.

Член 34

Одобрение за изградба и реконструкција на автопат, магистрален и регионален пат, на дел од тој пат и на објект на патот се издава по претходно прибавена согласност од Министерството за сообраќај и врски.

Јавните патишта и улиците се проектираат и се градат со елементи утврдени со овој закон, поблиските прописи донесени врз основа на овој закон и нормативите и стандардите кои се однесуваат на јавните патишта и улици.

Поблиски прописи за техничките елементи за проектирање и градење на јавните патишта и улици и објектите на нив донесува министерот за сообраќај и врски во согласност со министерот за внатрешни работи и министерот за одбрана.

Нормативите и стандардите за изградба, реконструкција и одржување на патишта и улици ги пропишува министерот за стопанство во согласност со министерот за сообраќај и врски и министерот за урбанизам, градежништво и заштита на животната средина.

Член 35

Јавните патишта се градат со коловоз за двонасочен сообраќај, со најмалку две сообраќајни ленти во рамките на коловозот, а улиците и со тротоари.

По исклучок од ставот 1 на овој член, јавните патишта со просечен годишен дневен сообраќај до 500 возила пресметан за плански период од 10 години, можат да се градат и со една сообраќајна лента со широчина од најмалку 3,50 метри за двонасочен сообраќај под услов да се изградат простори за разминување на возилата на прегледните места, а на растојание од најмногу до 500 метри, како и да се изврши соодветно сообраќајно уредување на патот.

Со проектот за изградба на патот од став 2 на овој член ќе се предвиди и можноста за подоцнежна доградба на другата сообраќајна лента.

По исклучок од став 1 на овој член улиците можат да се градат и со една сообраќајна лента со широчина од најмалку 3,50 метри за еднонасочен сообраќај.

Член 36

Јавните патишта мора да бидат оспособени да можат да поднесат осно оптоварување од најмалку 100 КН по оска.

По исклучок од став 1 на овој член, локалните патишта и улиците, можат да бидат оспособени и за помало осно оптоварување, освен за објектите, но не помало од 60 КН по оска.

Член 37

Над коловозот на јавниот пат мора да постои слободен простор во висина од најмалку 4,5 метри од највисоката точка на коловозот.

На улиците во населените места, слободниот простор мора да биде во висина што ќе обезбеди движење на шински возила ако такви постојат или се предвидуваат.

Член 38

Магистралните патишта и магистралните улици мораат да ги исполнуваат следните услови:

- да овозможуваат движење на возилата со брзина од 100 км на час, а не помала од 60 км на час;
- сообраќајните ленти да бидат широки најмалку 3,5 метри со тоа што, зависно од конфигурацијата на теренот, густината на структурата на сообраќајот, широчината на сообраќајната лента да може да се намали до 3 метри;
- другите елементи на патот (радиусот на кривината, надолжниот наклон и друго), да овозможуваат безбеден сообраќај за предвидените брзини;
- крстосниците да бидат изведени така што возилата да можат безбедно да се вклучуваат на патот и да се исклучуваат од патот;
- во случаите кога магистрален пат поминува низ населено место, максимална дозволена брзина е 60 км на час.

Член 39

Автопатиштата се наменети исклучиво за сообраќај на моторни возила и мораат да ги исполнуваат следните услови:

- да обезбедуваат движење на возилата со брзина од 120 км на час, а не помала од 80 км на час;
- да имаат две физички одвоени коловозни ленти, со најмалку две сообраќајни ленти за секоја коловозна лента, со тоа што секоја сообраќајна лента мора да биде широка најмалку 3,75 метри, а зависно од конфигурацијата на теренот, широчината на сообраќајната лента може да се намали и на 3,25 метри;
- вкрстувањето на автопатот со кој и да било јавен пат или со железничка линија, да не биде во исто ниво;
- секоја коловозна лента да има посебна лента со широчина од 2,5 метри за присилно запирање на возила, а во тунелите и галериите по исклучок наместо посебна лента, може на погодни места да има уредени простори за присилно запирање на возилата;
- приклучувањето на јавен пат кон автопат да биде изведено со природни објекти кои обезбедуваат да не се попречува сообраќајот, вклучувањето на возила на автопатот, односно со нивното исклучување од автопатот и
- другите елементи на патот (радиусот на кривината, надолжниот наклон и друго), зависно од конфигурацијата на теренот, да овозможуваат безбеден сообраќај за предвидените брзини.

Член 40

Јавните патишта резервирани за сообраќај на моторни возила мораат да ги исполнуваат следните услови:

- да обезбедуваат движење на возилата со брзина од 100 км на час, а не помала од 60 км на час;
- секоја сообраќајна лента да биде широка најмалку 3,50 метри, а зависно од конфигурацијата на теренот, широчината на сообраќајната лента да може да се намали до 3,00 метри и
- другите елементи на патот (радиусот на кривината, надолжниот наклон и слично), зависно од конфигурацијата на теренот да овозможуваат безбеден сообраќај за предвидените брзини.

Член 41

На мостовите, во тунелите, галериите и другите објекти на јавен пат, широчината на коловозот не смее да биде помала од широчината на коловозот на јавниот пат.

Автобуските стојалишта за влегување и излегување на патниците на јавен пат, надвор од населено место, на дел од магистралниот пат во населено место и на магистралните улици треба да бидат надвор од коловозот.

Член 42

Со техничката документација за изградба и реконструкција на патот треба да се предвидат места покрај патот за изградба на автобуски стојалишта, патни бази, бази на службата "Помош и информации", паркиралишта, бензински станици, автосервиси, угостителски објекти, телефонски линии и места за привремено сместување на оштетени возила.

Поблиски прописи за местото на поставување, како и за минималните услови за проектирање и уредување на објектите од став 1 на овој член, донесува министерот за сообраќај и врски.

Член 43

Ако со изградбата на патот се предвидува и изградба на комунални, водостопански и други објекти, техничката документација мора да ги опфати и тие објекти и работи, кои ќе се изведуваат на, под и над површината на патот.

Трошоците на изработка на техничката документација за изградба на објектите од став 1 на овој член ги поднесува инвеститорот на комуналните, водостопанските и другите објекти.

Член 44

Ако се гради или реконструира пат на постојна траса, инвеститорот е должен на свој трошок да ги измести инсталациите (водовод, канализација или други цевководи, кабли и електрични инсталации), односно да ги приспособи на настанатите промени.

Инвеститорот е должен најмалку 60 дена пред отпочнување на работите да ги извести имателите на инсталациите за почетокот на работите.

Инвеститорот е должен на имателот на инсталациите во трупот на патот да му овозможи увид во документацијата за патот потребна за изместување на инсталациите.

Член 45

Ако постоен јавен пат треба да се измести заради градење на друг објект (железничка линија, хидроенергетска постројка, рударска постројка и друго), делот од патот што се изместува треба да биде изграден со елементи што одговараат на категоријата на тој пат, без оглед на фактичката состојба во која се наоѓа во моментот на изместувањето. Трошоците за изместувањето на јавниот пат од став 1 на овој член ги сноси инвеститорот на објектот заради кој се врши изместувањето.

Член 46

Во случај на вкрстување на јавен пат или улица со железничка линија и друга инфраструктура поради изградба на патот или улицата, трошоците за изградба на надвозниците, подвозниците, местата за вкрстување во ниво и уредите за заштита ги сноси инвеститорот на изградбата на тој пат или улица.

Член 47

Јавен пат надвор од населено место на деловите со поголеми надолжни наклони каде што товарните возила значително ја намалуваат проточноста на сообраќајот, може да има посебна сообраќајна дента за движење на бавните возила.

Член 48

Ако вкрстувањето на јавен пат, улица или некатегоризиран пат со друга инфраструктура е изведено со подвозник, изградениот подвозник се смета како објект на другата инфраструктура и за неговото одржување се грижи сопственикот на таа инфраструктура.

На подвозникот од став 1 на овој член инсталациите и постројките (осветлување, дренажа и друго), потребни за правилно и безбедно користење на патот, се сметаат како објекти на патот.

Ако вкрстувањето на јавен пат, улица или некатегоризиран пат со друга инфраструктура е изведено со надвозник, изградениот надвозник се смета како објект на патот.

На надвозникот од став 3 на овој член, инсталациите и постројките потребни за правилно и безбедно користење на другата инфраструктура се сметаат како објекти на другата инфраструктура и за нивното одржување се грижи сопственикот на таа инфраструктура.

Одредбите од овој член, соодветно се применуваат и кога поради промена на категоријата на јавен пат, доаѓа до изградба на подвозник или надвозник.

Член 49

Јавен пат, може по барање на општината, односно градот Скопје, да се изгради на одделен дел со елементи што предизвикуваат поголеми

трошоци на градењето, отколку за пат надвор од населено место со поскап и поширок коловоз, тротоари, велосипедски патеки, места за паркирање на возила, осветлување и друго) за да се приспособи кон посебните потреби на населеното место.

Зголемените трошоци за изградба на делот од јавниот пат од став 1 на овој член ги сноси општината, односно градот Скопје, која барала изведување на тие работи.

Член 50

Мостовите за јавен пат и за железничка пруга и друга инфраструктура можат да се градат и на истите столбови под услов коловозот на јавниот пат да е наполно одвоен.

Член 51

На јавен пат на места подложени на одронување, или изложени на снежни завејувања и снежни ветрови, заради заштита на патот и сообраќајот, во патниот и заштитниот појас се поставуваат заштитни објекти или се посадуваат и одржуваат заштитни насади.

Член 52

По извршената изградба или реконструкција на јавен пат, на дел од јавен пат или објект на патот или улица, се врши технички преглед, врз основа на кој се донесува решение за употреба на патот или објектот на патот. Со техничкиот преглед се утврдува дали јавниот пат, делот од патот или објектот се изградени во согласност со одредбите на овој закон, инвестиционо-техничката документација, стандардите и техничките нормативи, како и дали се исполнети сите технички услови во сообраќајно-технички и градежно-технички погледи за уреден и безбеден сообраќај на патот.

Член 53

Техничкиот преглед од член 52 став 1 на овој закон го врши Комисија за технички преглед (Комисија).

Комисијата од став 1 на овој член за технички преглед на јавните патишта, за нивни делови и објекти, ја формира органот што го издал одобрението за градење.

Во работата на Комисијата за технички преглед задолжително учествува претставник на Министерството за сообраќај и врски.

Член 54

Јавен пат, дел од јавен пат и објект на пат можат да се предадат во сообраќај само врз основа на решение за употреба на патот.

Решението од став 1 на овој член за јавен пат, негов дел или објект го издава органот што го издал одобрението за градење.

Претпријатието за одржување на јавни патишта е должно да го објави предавањето на јавниот пат во сообраќај.

VI. ОДРЖУВАЊЕ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 55

Јавните патишта и улиците се одржуваат на начин со кој се обезбедува зачувување на употребната и реалната вредност на патот и улицата за траен, безбеден и непречен сообраќај, а под услови определени со овој закон, техничките норми, стандарди и прописите за безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Техничките норми за одржување на јавните патишта и улиците ги пропишува министерот за сообраќај и врски.

Член 56

Работи на одржување на јавни патишта во смисла на овој закон, се работите на инвестиционо, редовно и зимско одржување на јавните патишта и улици.

За работите од став 1 на овој член, за магистралните и регионалните патишта, јавното претпријатие за патишта донесува годишна програма во согласност со фондот, а по претходно прибавена согласност од Министерството за сообраќај и врски.

Член 57

Работи на инвестиционо одржување на патиштата се:

1. Периодично обновување на коловозната постилка, зајакнување, обнова и осовременување на коловозната конструкција, изработка на потпорни и обложни ѕидови, санација на објекти и активни свлечишта и насипи, ублажување на косини во засек и насип, како и отстранување на недостатоци на патот поради кои на одредени места почесто доаѓа до сообраќајни незгоди (црни точки).
2. Проширување на коловозот и ублажување на кривините.
3. Доградба на сообраќајна лента, измена на нивелетата и оската на патот на должина помала од 1000 метри.
4. Поправка на мостови, доколку не се менува конструктивниот систем и материјалот, со распон помал од 15 метри и вкупна должина помала од 60 метри.

Работите од став 1 на овој член се изведуваат врз основа на техничка документација - ревидиран и одобрен проект од инвеститорот, а доколку се зазема ново земјиште техничката документација треба да се усогласи со урбанистичкиот план.

Член 58

Работи на редовно одржување на патишта и улици се:

1. Поправка на коловозот и трупот на патот.
2. Чистење на коловозот, уредување на банкини, заштита на косини, насипи, усеци и засеци, чистење и уредување на одводите на патот, риголи, патни канавки, сливници, поправка на потпорни и обложни ѕидови, тунели и други објекти на патот.

3. Работи на одржување на електрични инсталации -замена на дотраени светилки во тунели, раскрсници, наплатни станици и друго осветлување на патот.
4. Одржување на прегледност на патиштата особено на места на вкрстосување.
5. Косење трева, уредување и одржување на зелените површини и насади во патното земјиште.
6. Чистење снег и мраз од коловозот, посипување на коловозот со сол или абразивни средства во осојничавите места, мостовите, делници со поголеми наклони на патот, како и на други места во случај на појава на мраз на коловозот.
7. Чистење, постапување, замена и поправка на хоризонталната и вертикалната сигнализација на патот, на огради и заштитна мрежа на патот и на друга опрема на патот.
8. Други работи утврдени со договорот со редовното одржување на јавните патишта и улици и објектите на нив.

Член 59

Работите на одржувањето на јавниот пат и улица, се изведуваат на начин кој обезбедува постојана проодност.

По исклучок кога работите на јавниот пат и улица не можат да се изведат под сообраќај, Министерството за сообраќај и врски, односно надлежниот орган во општината или градот Скопје, може привремено, делумно или во целост да го запре сообраќајот и да утврди по кој друг пат и под кои услови ќе се одвива сообраќајот.

Во случаите од став 2 на овој член, во рок од 48 часа пред почетокот на запирањето на сообраќајот, за тоа се известуваат корисниците на јавниот пат и улица преку средствата за јавно информирање.

Член 60

Ако поради снег, голомразица или други причини сообраќајот на јавниот пат или улица е отежнат или безбедноста на сообраќајот е значително загрозна, јавното претпријатие за патишта, односно општината или градот Скопје, ќе преземат итни мерки за отстранување на пречките, а по потреба, ако не се во состојба да ги отстранат пречките ќе го запрат целиот сообраќај или само за одделни видови на возила, по претходно прибавена согласност од Министерството за сообраќај и врски, односно надлежниот орган во општината, односно градот Скопје.

Во случаите кога прекилот на сообраќајот трае подолго од два часа јавното претпријатие за патишта, односно општината или градот Скопје е должно да ја извести јавноста преку средствата за јавно информирање.

Член 61

Јавното претпријатие за патишта, односно општината или градот Скопје со сообраќајни знаци и на друг погоден начин ќе ги означи условите и ќе утврди режим на сообраќајот на јавниот пат или улица, во сите случаи кога постојат околности кои можат да го загорзат безбедното одвивање на сообраќајот.

Член 62

Во случај на прекин на сообраќајот на јавен пат поради елементарни непогоди (снежни лавини, одрони од поголем обем или од други причини), јавното претпријатие за патишта односно општината или градот Скопје, ќе постапи врз основа на посебен план за отстранување на последиците од елементарните непогоди.

Посебниот план од став 1 на овој член за магистралните и регионалните патишта го донесува јавното претпријатие за патишта по прибавена согласност од Министерството за сообраќај и врски, а за локалните патишта и улици општината, односно градот Скопје.

Член 63

На делницата на јавниот пат што минува низ населено место, јавното претпријатие за патишта ја одржува коловозната конструкција, сообраќајната сигнализација што е во функција на јавниот пат.

Ако делницата на јавниот пат кој минува низ населено место е изградена како улица, јавното претпријатие за патишта учествува во одржувањето на улицата, за работите предвидени во став 1 од овој член.

Одржувањето на комуналните објекти, тротоарите и велосипедските патеки на патот од ставовите 1 и 2 на овој член го врши општината, односно градот Скопје.

Член 64

На мост што е изграден за јавен пат и железничка линија на заеднички столбови, коловозните и шинските конструкции на мостот заеднички ги одржуваат, а трошоците во подеднакви износи ги поднесуваат претпријатието за железнички сообраќај и јавното претпријатие за патишта.

Член 65

На места на вкрстување на магистрален и регионален пат и железничка линија, одржувањето на колосекот, другите постројки и уреди што и служат на железницата и коловозот на патот на растојание од 3 метри од осовината на шините го врши претпријатието за железнички сообраќај, а одржувањето на коловозот, сообраќајната сигнализација на патот, другите објекти и направи што му служат на јавниот пат, јавното претпријатие за патишта.

Трошоците за изградбата, поставувањето и одржувањето на направите и уредите што служат на јавниот пат и железницата (браници и полубраници), ги сносат во еднаков износ претпријатието за железнички сообраќај и јавното претпријатие за патишта.

Начинот и условите за изведување на работите од ставовите 1 и 2 на овој член договорно се уредува меѓу претпријатието за железнички сообраќај и јавното претпријатие за патишта.

Член 66

На места на вкрстување на локален пат, улица и некатегоризиран пат со железничка линија, одржувањето на колосекот, другите постројки и уреди што и служат на железничката линија и коловозот на патот на растојание од 3 метри од осовината на шините, го врши претпријатието за железнички сообраќај, а одржувањето на коловозот, сообраќајната сигнализација, другите објекти и направи што му служат на локалниот пат, улицата или некатегоризираниот пат, општината, односно градот Скопје.

Трошоците за изградбата, поставувањето и одржувањето на направите и уредите што служат на локалниот пат, улицата или некатегоризираниот пат и железничката линија (браници и полубраници), во еднаков износ ги сносат претпријатието за железничкиот сообраќај и јавното претпријатие за патишта.

Начинот и условите за изведување на работите од ставовите 1 и 2 на овој член договорно се уредуваат меѓу претпријатието за железнички сообраќај и општината, односно градот Скопје.

Член 67

Јавното претпријатие за патишта води евиденција за: состојбата на магистралните и регионалните патишта, геометриските карактеристики на патот и патниот појас, земјишниот катастар, карактеристиките на теренот од интерес за заштита на патот, инсталациите на трупот на патот и патниот појас, опремата на патот со сообраќајната сигнализација и заштитните огради, пристапните патишта и други податоци како и за промена на овие податоци.

Начинот на водење и користење на податоците од став 1 на овој член го пропишува министерот за сообраќај и врски.

Евиденција за работите од став 1 на овој член за локалните патишта и улици води општината, односно градот Скопје.

Член 68

Јавното претпријатие за патишта е должно да врши броење на возилата на магистралните и регионалните патишта.

По потреба броење на возилата може да се врши и на локалните патишта и улици.

Броењето на возилата, обработката и водењето податоци за броењето на возилата се врши според методологија што ја пропишува министерот за сообраќај и врски во согласност со директорот на Заводот за статистика.

VII. ЗАШТИТА НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 69

Работите на заштита на автопатиштата, магистралните и регионалните патишта, ги врши јавното претпријатие за патишта.

Работите на заштита на локалните патишта и улици ги врши општината, односно градот Скопје.

Под заштита на пат се подразбира преземање мерки, потребни за спречување на недозволени дејствија во трупот на патот, патниот и заштитниот појас, поведување прекршочна постапка и постапка за враќање на узурпирано земјиште од трупот на патот и патниот појас, како и на контрола на тежината на возилата и мерење на дефлекси на коловозните конструкции и рамност на коловозната површина.

Член 70

На јавните патишта можат да се стекнуваат службености за поставување на водоводи, канализација, електрични, телефонски и телеграфски водови и слични објекти, под услов користењето на тоа право да не пречи на режимот на сообраќајот, да не ја загрозува безбедноста на сообраќајот и да не се оштетува и загрозува стабилноста на трупот на патот и објектите на патот.

Согласност за извршување на работите од став 1 на овој член за магистралните и регионалните патишта издава јавното претпријатие за патишта, а за локалните патишта и улици општината, односно градот Скопје.

По изведување на службените работи од став 1 на овој член, изведувачот е должен јавните патишта, улиците и тротоарите да ги доведе во првобитната состојба, односно во стабилност која нема да го загрозува сообраќајот.

Член 71

Возилата на моторен погон и запрежните возила што се движат на јавните патишта и нивните приклучни возила, освен возилата со гасеници, мора да имаат гумени тркала.

Возила со гасеници можат да сообраќаат по јавните патишта со современа коловозна постилка, сами ако гасениците се снабдени со облоги со рамни површини или со други соодветни облоги.

По исклучок на одредбите од став 2 на овој член, возила со гасеници на единиците на Армијата на Република Македонија, можат да се движат на јавните патишта со современа коловозна постилка и ако гасениците не се снабдени со облоги со рамни површини или со други соодветни облоги.

Трошоците за настанатата штета од став 3 на овој член паѓаат на товар на Армијата на Република Македонија.

Член 72

Користење на јавниот пат со возило кое празно или заедно со товарот ги надминува пропишаните услови во поглед на димензиите, вкупната тежина, оскиниот притисок, се врши врз основа на дозвола за вонреден превоз што ја издава Министерството за сообраќај и врски согласно со прописите за превозот во патниот сообраќај.

Во дозволата за вонреден превоз се одредуваат начинот и условите за тој превоз заради заштита на патот.

Ако за вонредниот превоз е потребно да се преземат мерки за обезбедување, потпирање и зајакнување на објектите и слично, трошоците во врска со преземањето на тие мерки ги поднесува превозникот.

Превозникот е должен да ја надомести штетата што ќе настане на патот и објектите на патот при вонредниот превоз.

Член 73

Заради заштита на јавните патишта и улици и на објектите на нив, како и на редовноста и безбедноста на сообраќајот, не е дозволено да се изведуваат работи или други активности на патот, патниот појас и заштитниот појас, ако со тие работи и активности би можело да се оштети и загрози патот и улицата, објектите на патот и улицата, да се зголемат трошоците за одржување на патот и објектите на патот и улицата, да се попречи или да се загрози безбедноста на сообраќајот.

Член 74

Широчината на заштитниот појас на патот во кој не можат да се отвораат рудници и каменоломи, да се градат варџилници и тулани, да се подигаат индустриски згради и постројки и слични објекти како и да се депонираат отпадоци во одреден и заштитен простор, кај автопатиштата изнесува најмалку 100 метри, кај магистралните патишта најмалку 60 метри, кај регионалните патишта најмалку 40 метри, а кај локалните патишта најмалку 20 метри.

Во населени места и ридски терени, во оправдани случаи, може да се градат објекти и постројки од став 1 на овој член и во заштитниот појас, но не поблиску од 40 метри кај автопатиштата, 20 метри кај магистралните и регионалните патишта и 10 метри кај локалните патишта.

Широчината на заштитниот појас во кој не можат да се градат станбени, деловни, помошни и слични згради, да се копаат бунари, резервоари и слично, ниту да се подигнуваат електрични далноводи, изнесува кај автопатиштата најмалку 40 метри, кај магистралните и регионалните патишта најмалку 20 метри, а кај локалните патишта најмалку 10 метри.

Во населени места и ридски предели, во оправдани случаи може под одредени услови да се градат згради и објекти од став 3 на овој член и во заштитниот појас, но не поблиску од 20 метри кај автопатиштата, 5 метри кај магистралните и регионалните патишта и 3 метри кај локалните патишта.

Широчината на заштитниот појас се смета од надворешниот раб на патниот појас од двете страни на патот.

Одредбите од овој член во поглед на широчината на заштитниот појас не се однесуваат на деловите од јавните патишта и улиците во населените места за кои постојат урбанистички планови или општи акти.

Телеграфските и телефонски, воздушни и кабловски линии и водови, електрични водови под низок напон за осветлување електрични далноводи, канализации, водоводи и места за вкрстување на јавен пат со железничка линија, можат под одредени услови да се поставуваат во заштитниот појас на јавниот пат.

Согласност за поставување на објектите од ставовите 2,4 и 7 од овој член во заштитниот појас на автопатиштата, магистралните и регионалните патишта издава министерот за сообраќај и врски.

Согласност за поставување на објектите од ставовите 2,4 и 7 на овој член за локалните патишта издава општината, односно градот Скопје.

Член 75

Заради обезбедување безбеден и непречен сообраќај на јавен пат и улица, забрането е да се подигаат објекти, уреди или постројки, да се садат садници или да се поставуваат предмети со кои се намалува прегледноста на патот, улицата и на железничката линија со која се скрстува патот во исто ниво, како и прегледноста на раскрсницата или да се вршат какви и да било дејствија кои би можеле да го загрозуваат или попречуваат сообраќајот на јавниот пат и улица или ги оштетуваат јавниот пат, улицата како и објектите на нив.

На јавен пат и улица, во неговиот заштитен појас, како и во разделниот појас на патот и улицата со два коловоза не е дозволено да се подигаат споменици и да се поставуваат реклами, крајпатни и други споменици, да се продаваат производи и слично.

Во заштитниот појас на јавен пат надвор од населени места може да се поставуваат натписи со кои се упатува на споменици на културата, историски и природни знаменитости, како и на простори и објекти кои се во непосредна врска со сообраќајот и туризмот и тоа: покрај автопат и пат резервиран за сообраќај на моторни возила - на оддалеченост од најмалку 7 метри, на магистрален и регионален пат на оддалеченост од најмалку 5 метри и на локален пат на оддалеченост од најмалку 3 метри, сметајќи од крајната точка на патниот појас.

Работите на поставување на натписи покрај автопатиштата, магистралните и регионалните патишта ги врши јавното претпријатие за патишта, а за локалните патишта и улици општината односно градот Скопје, а трошоците околу поставувањето и одржувањето на тие натписи ги поднесува правно или физичко лице кое поднело барање за нивно поставување.

Член 76

Сопствениците на објектите покрај јавниот пат кои служат за потребите на патниците и возилата, можат да изградат простори за паркирање на возила (паркинг-простори), на јавните патишта и во заштитниот појас на патот, но така што нивната површина и приклучоците на патот да бидат изградени со современ коловоз.

Сопствениците на објектите од став 1 на овој член се должни патниот појас покрај паркинг-просторот да го озеленат со трева или со друго растение кое не пречи на прегледноста на патот.

Работите од став 1 на овој член на магистралните и регионалните патишта се изведуваат со одобрение што го издава министерот за сообраќај и врски, а на локалните патишта со одобрение што го издава општината односно градот Скопје.

Член 77

Сопствениците, односно корисниците на објектите лоцирани во заштитниот појас на патот, или што се наоѓаат во нивна близина, можат да изградат

пристапен пат до јавен пат, освен до автопат и пат резервиран за сообраќај на моторни возила врз основа на согласност.

Согласноста од став 1 на овој член ја издава министерот за сообраќај и врски во согласност со министерот за внатрешни работи по претходно прибавено мислење од јавното претпријатие за патишта.

Приклучувањето на пристапните патишта кон јавните патишта се врши првенствено со нивно поврзување со друг пристапен пат и некатегоризиран пат кој е веќе приклучен кон јавен пат. На местата на кои тоа не е можно да се спроведе, приклучувањето кон пристапниот пат се врши непосредно на јавниот пат и тоа првенствено на пат од пониска категорија.

Со согласноста од став 1 на овој член се одредуваат начинот и условите под кои ќе се изврши приклучувањето на пристапниот пат кон јавниот пат. Согласноста од став 1 на овој член за изградба на пристапен пат до локален пат или улица издава општината, односно градот Скопје во согласност со Министерството за внатрешни работи.

Член 78

Патиштата што се приклучуваат кон јавните патишта со современ коловоз мораат да имаат современ коловоз во должина од 100 метри на магистралните патишта, 80 метри на регионалните патишта и 50 метри на локалните патишта сметајќи од местото на приклучокот.

Трошоците за изградба на современиот коловоз на патиштата од став 1 на овој член ги сноси инвеститорот на патот што се приклучува.

Ако промената на положбата на пристапниот пат е предизвикана од инвеститорот на патот на кој тој се приклучува, трошоците за изградба на современиот коловоз ги сноси инвеститорот што ја предизвикал таа промена.

Член 79

Пат што се приклучува кон автопат и пат резервиран за сообраќај на моторни возила, како и помошните објекти што им служат или се во нивна функција може да се изградат само на места предвидени со проектната документација за тој пат.

Патиштата од помошните објекти на автопатиштата и патиштата резервирани за сообраќај на моторни возила (бензински станици, објекти за одржување на патиштата, мотели и паркиралишта) што се изградени во заштитниот појас, се сметаат како делови од овие патишта.

Член 80

Министерот за сообраќај и врски, во согласност со министерот за внатрешни работи, а по претходно прибавено мислење од јавното претпријатие за патишта, може да го забрани користењето на постојниот пристапен пат, доколку постои можност за користење на друг пристапен пат или може да одреди повеќе пристапни патишта да се приклучат кон јавен пат на едно место, ако е тоа потребно заради заштита на патот или заради безбедност на сообраќајот.

Член 81

Заради обезбедување на посебен режим на сообраќајот на автопат и за да се спречи неконтролирано движење на луѓе и животни на коловозот на надворешниот раб на патниот појас континуирано се поставува заштитна ограда.

Со заштитна ограда се оградуваат и објектите што се во функција на автопатот (бензински станици, мотели, сервиси, паркиралишта и друго), а што е во континуитет со заштитната ограда на автопатот.

Член 82

Покрај јавен пат може да се одобри поставување огради, но не поблиску од надворешниот раб на патниот појас.

Височината и обликот на оградата не смее да ја попречува прегледноста на патот и да ја загрозува безбедноста на сообраќајот.

Дрвјата, лозјата, и другите шумски и земјоделски култури и насади покрај јавен пат, не смеат да ја попречуваат прегледноста на патот, односно да ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот на патот.

Јавното претпријатие за патишта може да бара од сопственикот да ги исече, односно поткастри дрвјата и другите насади поради прегледноста и безбедноста на јавниот пат. Доколку тоа сопственикот не го стори во определениот рок, тоа ќе го стори јавното претпријатие за патишта на сметка на сопственикот.

Дрвјата и грмушките што се во патниот појас, а кои пречат на прегледноста или ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот, јавното претпријатие за патишта е должно да ги отстрани во најкраток рок.

Член 83

Местата на кои се собираат граѓани (спортски стадиони, сајмишта, училишта, јавни локали), како и местата што се користат за чување на стока (пасишта, ергели), а се наоѓаат покрај јавен пат со густ моторен сообраќај и ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот, се оградуваат со заштитна ограда.

Заштитните огради се должни да ги изградат и одржуваат сопственици, односно корисници на земјиштето и на објектите од став 1 на овој член. Ако сопственикот, односно корисникот тоа не го стори, заштитната ограда покрај јавниот пат на сметка на сопственикот, односно корисникот ќе ја изгради односно поправи јавното претпријатие за патишта.

Член 84

На местата на меѓусебно вкрстување на јавните патишта или приклучување од еден кон друг јавен пат, треба да се обезбедат потребни триаголници за прегледност.

Во триаголниците на прегледноста не смеат да се садат садници, поставуваат предмети или постројки и уреди, да се градат какви и да било објекти, или да се вршат други работи кои пречат на прегледноста на јавниот пат.

Сопствениците, односно корисниците на земјиштето во зоната на триаголниците на прегледноста на јавниот пат, на барање на јавното

претпријатие за патишта се должни да ги отстранат дрвјата, жбуновите, високите земјоделски култури, оградите и другите предмети кои пречат на прегледноста.

Триаголниците на прегледноста се определуваат со техничката документација за јавниот пат.

Одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член се однесуваат и на меѓусебното вкрстување на улици.

Член 85

Заради заштита на јавниот пат од испирање и одронување, ако природата на земјиштето дозволува, страните на засеците и насипите, како и други косини во патниот појас, се засадуваат со садници или се сеат со трева, се одржуваат, така да истите не пречат на прегледноста на сообраќајот.

Работите од став 1 на овој член за автопатиштата, магистралните и регионалните патишта ги врши јавното претпријатие за патишта, а за локалните патишта општината, односно градот Скопје.

Член 86

Заради заштита на јавните патишта забрането е:

1. Заземање земјиште од патниот појас.
2. Спречување на истекување на атмосферските води, ниту менување на природниот тек на водите.
3. Пасење на стока, косење на трева, оштетување и сечење на дрвјата покрај патот, како и оштетување и однесување на материјалите наменети за одржување на јавниот пат.
4. Спуштање на дрвја и други материјали по косините на патот.
5. Влечење на греди, трупци, плугови, камени блокови, железни шипки и други слични предмети.
6. Кочење на запрежни возила со блокирање на тркалата.
7. Свртување на работни машини и други уреди при обработување на земјата.
8. Градење на поила за стока и пуштање на стока во заштитниот појас.
9. Фрлање шут, отпадоци, држење на ѓубришта или гнојни јами во заштитниот појас на патот.
10. Оставање на отпадоци, смет или други материјали на коловозот, банкината, патниот појас или тротоарот.
11. Испуштање на отпадни и други води и други нечистотии на патот и во патниот појас или во одводните канали или спречување на истекување на водата по патот или одводните канали.
12. Нанесување кал од пристапните патишта на пат со современ коловоз.
13. Приклучување или исклучување на возила од патот надвор од уредените места одредени за тоа.
14. Движење на возила по пешачка патека (тротоар или банка на патот).
15. Поставување светлосни направи покрај патот кои му пречат на сообраќајот.
16. Терање на стока надвор од местата определени за премин преку патот.

17. Попречување користењето на патот или улицата, прекопување на коловозот, оставање пречки и друг материјал на коловозот или неовластено поставување разни препреки.

18. Вршење на други работи со кои може да се оштети патот или да се попречува и загрозува сообраќајот на патот.

Одредбите од став 1 на овој член се однесуваат на локалните патишта и улиците во населените места.

Член 87

На јавен пат или улица забрането е привремено или постојано заземање на коловозот, трупот на патот и патниот појас и изведување на било какви работи, што не се во врска со одржување и реконструкцијата на патот, или вршење на било какви работи со кои може да се оштети патот и да се попречува или загрозува сообраќајот на јавниот пат.

По исклучок на јавен пат или улица можат да се изведуваат работи кои на друг начин не можат да се изведат или ако нивното изведување би барало несразмерно големи трошоци и тоа:

1. Попречно поставување во трупот на патот: водовод, канализација, подземни кабли и слично.

2. Изработка на премини на железнички линии и уреди за безбеден сообраќај на патиштата.

3. Поставување на водоводи, канализации, електрични, телефонски и слични водови, во патниот појас и на објектите на патот.

Врз основа на изготвен проект согласност од ставот 2 точките 1 и 3 на овој член, издава јавното претпријатие за патишта, а за точката 2 министерот за сообраќај и врски. Со согласноста се определуваат условите, начинот и времето на изведувањето на работите.

За поставените инсталации јавното претпријатие за патишта води евиденција.

Член 88

Градежен и друг материјал и предмети не можат да се оставаат во заштитниот појас покрај јавен пат на оддалеченост помала од 5 метри, сметајќи од надворешниот раб на патниот појас.

Сопствениците, односно корисниците на јавни објекти - локали, продавници, бензински пумпи, земјиште и простор за јавни приредби и слични објекти покрај патот, должни се веднаш да го очистат делот на патот пред објектот.

Патот се чисти на начин да не пречи на сообраќајот и не нанесува штета на патот.

Ако правните и физичките лица не постапат по одредбите од став 2 на овој член, отстранувањето и чистењето на јавниот пат на нивни трошок ќе го изврши јавното претпријатие за патишта, односно претпријатието во општината или градот Скопје.

Член 89

Ако јавниот пат се наоѓа во таква состојба што по него не може да се одвива сообраќај воопшто или само за одделни возила, или ако

сообраќајот на одделни видови возила би им нанесувал штета на јавниот пат и на објектите на патот или ако работите на реконструкција на патот не можат да се изведат без запирање на сообраќајот или ако други причини за безбедноста на сообраќајот го бараат тоа, јавното претпријатие за патишта по претходно прибавена согласност од Министерството за сообраќај и врски, може да го забрани сообраќајот на тој пат воопшто или за одделни видови возила, по целиот пат или само на одделни негови делови.

Општата забрана на сообраќајот може да биде само привремена.

Забраната на сообраќајот навремено се објавува преку средствата за јавно информирање и се означува со соодветни сообраќајни знаци на патот.

Член 90

Јавните патишта се опремуваат со сообраќајни знаци и заштитна опрема, зависно од сообраќајно-техничките услови на патот.

Сообраќајните знаци и заштитната опрема на автопатиштата, магистралните и регионалните патишта ги поставува, заменува или отстранува и уредно ги одржува јавното претпријатие за патишта.

Сообраќајните знаци и заштитната опрема на локалните патишта и улици ги поставува, заменува или отстранува и уредно ги одржува општината, односно градот Скопје.

Поставување, заменување и отстранување на сообраќајните знаци и заштитната опрема од став 1 на овој член се врши врз основа на техничка документација за опремување на јавните патишта.

Техничката документација од став 4 на овој член за автопатиштата, магистралните и регионалните патишта ја одобрува Министерството за сообраќај и врски по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи, а за локалните патишта и улици, општината, односно градот Скопје во согласност со Министерството за внатрешни работи.

Член 91

Во случај кога непосредно е загрозувана безбедноста на сообраќајот на јавните патишта, јавното претпријатие за патишта, односно општината и градот Скопје се должни да поставуваат а потоа и отстрануваат сообраќајни знаци и заштитна опрема на местата каде што постои конкретна опасност.

Доколку непосредната опасност не може да се отстрани во рок од два часа за поставените сообраќајни знаци и поставената заштитна опрема писмено се известува Министерството за сообраќај и врски.

Член 92

Забрането е неовластено поставување, отстранување, пресметување, засолнување или оштетување на сообраќајните знаци и заштитната опрема на јавните патишта.

Член 93

За состојбата и проодноста како и за прекините на сообраќајот од вонредните настани на автопатиштата, магистралните и регионалните

патишта, јавното претпријатие за патишта, а за локалните патишта и улици општината односно градот Скопје се должни да го известат Министерството за сообраќај и врски, а преку средствата за јавно информирање и на друг погоден начин благовремено да ги известат и корисниците на патиштата.

Член 94

Јавните патишта и улици се обележуваат со сообраќајни знаци. Министерот за сообраќај и врски во согласност со министерот за внатрешни работи ќе донесе пропис за обележувањето на патиштата и улиците и за начинот на водењето на стационата.

Член 95

За штетата што ќе им биде причинета на корисниците на патиштата заради пропуштање на благовременото извршување на потребните работи преземање на соодветни мерки за одржување на патиштата или улиците одговара претпријатието задолжено за одржување на патиштата и улиците.

Министерот за сообраќај и врски ќе понесе пропис за остварување на правото на корисниците на патиштата утврдено во ставот 1 на овој член.

VIII. ФИНАНСИРАЊЕ НА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Член 96

Финансиските средства за изградба, реконструкција, одржување и заштита на јавните патишта се обезбедуваат од:

1. Делот од акцизата од деривати од нафта.
2. Надоместок за употреба на пат што плаќаат странските моторни и приклучни возила.
3. Годишен надоместок за патни моторни и приклучни возила што подлежат на регистрација.
4. Надоместок за употреба на автопат и негов дел или објект на патот.
5. Надоместок за вонреден превоз.
6. Надоместок за поставување натписи во заштитниот појас.
7. Надоместок за приклучување на пристапен пат на јавен пат.
8. Надоместок за поставување на инсталации во трупот на патот и во патниот појас.
9. Надоместокот за изградба и користење на комерцијални објекти на кои е дозволен пристап на јавен пат надвор од населено место.
10. Закуп на одредени делови од патниот појас и друго земјиште кое припаѓа на јавниот пат.
11. Надоместоци за штета сторена на патот и објектите на патот.
12. Средства од Буџетот на Републиката, единиците на локалната самоуправа, претпријатија, месни заедници и други правни и физички лица.
13. Заеми и кредити.
14. Други приходи.

Член 97

Висината на делот од акцизата од дериватите од нафта за патишта од член 96 точка 1 на овој закон ја утврдува Владата на Република Македонија, но не помалку од 20% од остварените приходи по основа на акциза.

Член 98

Висината и начинот на плаќање на надоместокот за патишта од член 96 точка 2 на овој закон, ја пропишува Владата на Република Македонија.

Обврзниците, надоместокот го плаќаат на граничните премини при влезот или излезот од Републиката, во ефективни странски средства за плаќање.

Странски превозник надоместокот од член 96 точка 2 на овој закон, може да го плаќа за период од еден месец, три месеци, шест месеци или една година.

Девизните средства се приход на Републиката и се водат на сметка на републичките девизни резерви.

Член 99

Надоместокот од член 96 точка 2 на овој закон, го наплатуваат царинските органи.

Член 100

За странски возила регистрирани во земјата во која соодветната давачка е поголема од надоместокот за патишта утврден со прописот од член 98 став 1 на овој закон, Владата на Република Македонија може надоместокот да го зголеми до износот утврден во странската држава.

Ако моторното возило и приклучното возило имаат регистарски ознаки од разни земји, надоместокот за патишта од членот 96 точка 2 на овој закон, Владата на Република Македонија може да го зголеми во исти износи кои важат за државата во која е регистрирано секое од тие возила.

Член 101

Се ослободуваат од плаќање на надоместокот од член 96 точка 2 на овој закон, возилата на државата со која Република Македонија има склучено на реципрочна основа билатерална спогодба и возилата кои се ослободени со Законот за превоз во патниот сообраќај.

Член 102

Висината на надоместокот од член 96 точка 3 на овој закон ја утврдува Владата на Република Македонија, во зависност од влијанието на возилото врз оштетувањето на патот.

Коефициентите за влијанието на возилото врз оштетувањето на патот, минималната вредност на коефициент 1 изразен во литри МБ-98, ги пропишува министерот за сообраќај и врски.

Начинот и роковите на наплатувањето, водењето на евиденција и контролата на средствата од став 1 на овој член ги пропишува министерот за сообраќај и врски.

Член 103

Плаќање на надоместок за употреба на пат, негов дел или објект на пат од член 96 точка 4 на овој закон може да се воведи:

1. За употреба на автопат или негов дел, ако на истиот правец постои друг јавен пат со современ коловоз.

2. За употреба на мост, вијадукт или тунел, изграден заради скратување на трасата на постојниот пат, ако делот на постојниот пат не ја изгубил функцијата на јавен пат.

Висината на надоместокот од член 96 точка 4 на овој закон ја утврдува Владата на Република Македонија, во зависност од тоа дали возилото што го користи патот е регистрирано во Република Македонија или надвор од неа.

Корисниците кои постојано го користат надоместокот од член 96 точка 4 на овој закон можат да го плаќаат во временски период кој заеднички го утврдуваат превозникот и Фондот за патишта во висина утврдена со актот од став 2 на овој член.

Надоместокот од став 1 на овој член го наплатува јавното претпријатие за патишта.

Член 104

Висината на надоместоците утврдени во член 96 точките 5, 6, 7, 8, 9 и 10 на овој закон за магистралните и регионалните патишта ја утврдува Владата на Република Македонија. Висината на надоместоците предвидени во член 96 точките 5, 6, 7, 8, 9 и 10 на овој закон за локалните патишта и улици ја утврдува општината, односно градот Скопје.

Висината на надоместокот од член 96 точка 11 на овој закон, се утврдува од реално направената штета.

Комисијата за утврдување на висината на надоместокот е составена од претставници на Министерството за сообраќај и врски, Министерството за внатрешни работи и претставници на Општинскиот фонд.

Член 105

Средствата од член 96 точка 1 на овој закон се приход на Републичкиот буџет.

Средствата од став 1 на овој член во зависност од нивниот прилив во Буџетот на Републиката, се пренесуваат на Фондот за патишта за финансирање на Програмата за изградба, реконструкција, одржување и заштита на патната мрежа во Република Македонија.

Средствата од член 96 точките 2, 4, 9, 10, 11, 12 и 13 од овој закон, остварени од автопатиштата, магистралните и регионалните патишта се приход на Фондот, а се наменети за изградба, реконструкција, одржување и заштита на автопатиштата, магистралните и регионалните патишта.

Средствата од член 96 точка 3 на овој закон се приход на Фондот, а се наменети за изградба, реконструкција, одржување и заштита на јавните патишта.

Средствата од член 96 точките 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12 од овој закон, остварени од локалните патишта и улици се приход на општината, односно

градот Скопје, а се наменети за изградба, реконструкција, одржување и заштита на локалните патишта и улици.

Средствата од член 96 точките 5, 6, 7 и 8 од овој закон остварени од автопатиштата, магистралните и регионалните патишта се приход на јавното претпријатие за патишта и истите се користат само за одржување и заштита на патиштата.

Член 106

Средствата од член 96 точките 1 и 3 од овој закон се распределуваат и тоа:

1. За магистрални и регионални патишта 65%
2. За локални патишта 20%
3. За улици 15%

Средствата од член 96 точка 2 на овој закон се наменети за автопатишта, магистрални и регионални патишта.

Фондот, средствата од став 1 точките 2 и 3 на овој член ги става на располагање на општината, односно градот Скопје, врз основа на Годишна програма за изградба, реконструкција, одржување и заштита на локалните патишта и улици што ја донесува општината, односно градот Скопје.

Критериумите за финансирање на Програмата од став 3 на овој член ги утврдува Фондот во согласност со министерот за сообраќај и врски.

За реализација на програмата од став 3 на овој член општината, односно градот Скопје поднесува извештај до Фондот.

Член 107

За давање на информации и техничка помош на моторизираните учесници во сообраќајот на јавните патишта, за отстранување од јавните патишта на оштетени возила и возила во дефект, како и за други работи од значење за непречено и безбедно одвивање на сообраќајот на јавните патишта, се воведува надоместок за техничка помош.

Висината на надоместокот од став 1 на овој член ја утврдува Владата на Република Македонија.

Надоместокот од став 1 на овој член се плаќа при регистрација на возилата.

Средствата од став 1 на овој член се приход на Буџетот на Републиката, а ќе се користат за финансирање на годишна програма што ја изготвуваат организациите на кои ќе им биде доверено извршување на работите од став 1 на овој член.

На годишната програма од став 4 на овој член согласност дава министерот за сообраќај и врски.

Извршувањето на работите од став 1 на овој член министерот за сообраќај и врски може да го довери на организации кои се оспособени и опремени со технички средства и опрема за следење и давање информации за техничка помош и превоз на дефектни и оштетени возила на учесниците во сообраќајот на патиштата и кои членуваат во меѓународни организации надлежни за координирање на помошта и информациите на учесниците во сообраќајот на патиштата.

За извршените работи организациите од став 6 на овој член поднесуваат годишен извештај до Владата на Република Македонија, најдоцна до 31 јануари во тековната година за претходната година.

Член 108

Се ослободуваат од плаќање на надоместокот од член 96 точка 3 на овој закон:

1. Возилата на Армијата на Република Македонија.
2. Возилата на Полицијата.
3. Возилата што даваат помош и информации.
4. Противпожарните моторни возила наменети исклучиво за заштита од пожар.
5. Возилата на Црвениот крст.
6. Возилата на итната медицинска помош.
7. Возилата на странските дипломатски и конзуларни претставништва, ако ослободувањето на овој надоместок е предвидено со меѓународна спогодба или ако постои реципроцитет.
8. Возилата на лица заболени од дистрофија, дијализа и мултиплекс склероза.
9. Возилата со ознака "Инспекција за јавни патишта" .
10. Имателите на возилата ослободени со посебни прописи.
11. Возила погребални.

Член 109

Се ослободуваат од плаќање на надоместокот од член 96 точка 4 на овој закон возилата на:

1. Армијата на Република Македонија.
2. Собранието и Владата на Република Македонија и собранијата на единиците на локалната самоуправа, посебно означени.
3. Противпожарната служба наменета исклучиво за заштита од пожари.
4. Полицијата наменети за контрола на патниот сообраќај.
5. Итната медицинска помош.
6. Странските дипломатски и конзуларни претставништва, ако ослободувањето од овој надоместок е предвидено со меѓународна спогодба или ако постои реципроцитет.
7. Јавното претпријатие, наменети за одржување на автопатиштата, магистралните и регионалните патишта.
8. Инспекциските служби за патишта и патен сообраќај.
9. Хуманитарни организации наменети за превоз на хуманитарна помош за Република Македонија.
10. На други држави ако ослободувањето од овој надоместок е предвидено со меѓународна спогодба или врз основа на реципроцитет.
11. Возила погребални.

Возилата од точките 6, 7, 8 и 9 мора да поседуваат исправа со која се потврдува нивното право на ослободување издадена од надлежен државен орган.

Член 110

Остварените средства од член 96 точките 1,2,3,4,9, 10,11,12,13 и 14 на овој закон, Фондот ги распределува за финансирање на програмата за изградба, реконструкција, одржување и заштита на автопатиштата, магистралните и регионалните патишта, за отплата на странски кредити, за студии и проектирање.

Остварените средства од член 96 точките 5,6,7,8,9, 10, 11, 12 и 14 и член 106 став 3 на овој закон, општината, односно градот Скопје ги распределува за изградба, реконструкција, одржување и заштита на локалните патишта и улици, за студии и проектирање.

IX. НАДЗОР

Член 111

Надзор над примената на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на него врши Министерството за сообраќај и врски.

Член 112

Надзор над состојбата на јавните патишта, извршувањето на одредбите од овој закон и условите на сообраќајот на јавните патишта, примената на поблиските прописи, техничките нормативи и стандарди при изведувањето на работите и употребата на материјалот при изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на јавните патишта, врши Републичкиот инспекторат за сообраќај и врски, како орган во состав на Министерството за сообраќај и врски, а за локалните патишта и улици инспекциските органи на општината, односно градот Скопје.

Член 113

Работите од член 112 на овој закон, Републичкиот инспекторат за сообраќај и врски ги врши преку републички инспектори за патишта (инспектор за патишта).

Член 114

Во вршењето на надзорот инспекторот за патишта е овластен да:

1. Ја прегледа техничката документација во врска со изградбата, реконструкцијата, одржувањето и заштитата на јавните патишта.
2. Ги прегледа работите на изградба, реконструкција и одржувањето на јавните патишта и објектите на патиштата.
3. Ги запре работите што се изведуваат спротивно на одредбите на овој закон, техничките нормативи и стандарди при изведувањето на работите и употребата на материјалот при изградбата, реконструкцијата и одржувањето на јавните патишта.
4. Нареди отстранување на недостатоците на јавните патишта што ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот и стабилноста на објектите.
5. Запре работи што се изведуваат на патот и во непосредна близина на патот, а кои можат да ја доведат во прашање сигурноста на јавниот пат и безбедноста на сообраќајот на него.

6. Исклучи од сообраќај возило кое се користи без дозвола за вонреден превоз.

7. Нареди рушење на објект или негов дел што се гради во заштитниот појас спротивно на членовите 74 и 80 од овој закон.

8. Преземе мерки за обезбедување на јавниот пат и по потреба да го забрани привремено сообраќајот со друмски возила кои поради својата вкупна тежина, димензии и други технички својства, можат да му нанесат штета на јавниот пат или да ја загрозат безбедноста на сообраќајот.

9. Забрани сообраќај на новоизграден и реконструиран јавен пат, негов дел или објект на него, ако претходно не е издадено решение за употреба.

10. Забрани употреба на паркиралишта и пристапни патишта ако се изградени без одобрение или спротивно на условите дадени во одобрението.

11. Презема други мерки и дејства за кои е овластен со посебни прописи. Ако јавниот пат е во таква состојба што на него не може да се врши безбеден сообраќај, инспекторот за патишта ќе нареди да се преземат мерки за обезбедување на сообраќајот, а по потреба ќе го забрани привремено сообраќајот на јавниот пат, односно на загрозената делница на јавниот пат.

Ако инспекторот за патишта во вршењето на инспекцијата најде дека е сторен прекршок, стопански престап или кривично дело, е должен веднаш да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка, пријава за поведување на постапка за стопански престап, односно кривично дело.

Член 115

Претпријатијата и другите правни лица, органите и граѓаните кои на патот или во непосредна близина на јавниот пат или на објектите на патот изведуваат или вршат работи, должни се на инспекторот за патишта да му овозможат непречено вршење на инспекција, да му даваат потребни известувања и да му ја стават на увид потребната техничка документација.

Член 116

Инспекторот за патишта ги врши работите на инспекцијата самостојно и донесува решенија во рамките на овластувањата определени со овој закон.

Против решението на инспекторот за патишта може во рок од осум дена од денот на приемот на решението да се поднесе жалба до министерот за сообраќај и врски.

Жалбата од став 2 на овој член не го одлага извршувањето на решението, ако тоа го бара итноста на мерките одредени во решението.

Член 117

За инспектор за патишта може да се назначи дипломиран градежен инженер и дипломиран сообраќаен инженер со најмалку три години работно искуство во струката.

Инспекторот за патишта има легитимација.

Легитимацијата на инспекторот за патишта ја издава органот што го назначува.

Министерот за сообраќај и врски го пропишува образецот на легитимацијата на инспекторот за патишта.

Член 118

Со казна затвор од три до шест месеци или со парична казна ќе се казни за кривично дело одговорното лице на претпријатието или на друго правно лице, како и физичко лице кое извршило дејствие кое го попречува користењето на јавниот пат или улицата, предизвикува поголема материјална штета и ја загрозува безбедноста на сообраќајот.

Член 119

Со парична казна од 50 до 200 плати ќе се казни за стопански престап претпријатие или друго правно лице ако:

1. Не изготви годишна програма согласно со член 20 од овој закон.
2. Врши проектирање, изградба, опремување и одржување на патишта спротивно на член 32 од овој закон.
3. Јавен пат или улица проектира или гради спротивно на одредбите од членовите 34 и 45 на овој закон.
4. Јавен пат или улица, дел од јавен пат или улица или објект на патот или улица, предаде во јавен сообраќај без решение од член 54 на овој закон.
5. Не води евиденција согласно со член 67 од овој закон.

Со парична казна од пет до десет плати за стопански престап од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во претпријатието и друго правно лице.

Член 120

Со парична казна од осум до четириесет плати ќе се казни за прекршок претпријатие или друго правно лице ако:

1. Не води евиденција за управните акти донесени во вршењето на јавните овластувања (член 30 став 3).
2. Средствата наменети за одржување и заштита на јавните се патишта ги користи за други намени (член 31 став 3).
3. Не ги измести или не ги приспособи своите инсталации со настанатите промени или ако инвеститорот, имателите на инсталациите не ги извести за отпочнување на работите (член 44).
4. Работите на инвестиционото одржување ги врши спротивно на техничката документација и одобриениот проект (член 57 став 2).
5. Изведува работи на одржување на јавен пат или улица спротивно на член 59 став 1 од овој закон.
6. Во случај на прекин на сообраќајот на јавниот пат поради елементарни непогоди не донесе посебен план и не постапува според тој план (член 62).
7. Не врши броење на возилата согласно со член 68 од овој закон.
8. На јавен пат или улица не преземе мерки за заштита утврдени со член 69 од овој закон.
9. Во сообраќај на јавен пат врши вонреден превоз со возило без дозвола или спротивно на условите од дозволата (член 72).

10. Во заштитниот појас на јавниот пат подига објекти спротивно на член 74 од овој закон.

11. На јавен пат во неговиот заштитен појас или улица извршува дејства спротивно на член 75 од овој закон.

12. Пристапен пат на јавен пат или улица се приклучи без согласност или спротивно на условите од согласноста (член 77).

13. Не врши заштита на јавниот пат на начин пропишан со член 85 од овој закон.

14. Градежен и друг материјал и предмети остава во заштитниот појас покрај јавен пат или улица спротивно на член 88 став 1 од овој закон.

Со парична казна од една петтина до три плати за прекршок од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во претпријатието или друго правно лице.

Со парична казна од една десетина до една половина плати ќе се казни за прекршок од став 1 на овој член и физичко лице.

Член 121

Со парична казна од четири до дваесет плати ќе се казни за прекршок претпријатие или друго правно лице, ако:

1. Не ги извести корисниците на јавните патишта и улици преку средствата за јавно информирање за запирање на сообраќајот во рокот определен со член 59 став 3 од овој закон.

2. Не преземе итни мерки за отстранување на пречките во случаите од член 60 на овој закон.

3. Со сообраќајни знаци и на друг погоден начин не ги означи условите и режимот на сообраќајот на патот и улицата во случаите од член 61 на овој закон.

4. На јавен пат установува службености без согласност (член 70 став 2);

5. На пат, патен појас и заштитен појас или улица изведува работи со кои може да се оштети и загрози патот или улицата или го попречува или загрозува сообраќајот на истите (член 73).

6. Изгради простор за паркирање на возила (паркинг-простор), спротивно на член 76 на овој закон.

7. Изврши приклучување на јавен пат спротивно на условите од член 78 на овој закон.

8. Не постави заштитна ограда согласно со член 81 од овој закон.

9. Подигне заштитна ограда спротивно на условите од член 82 став 1 од овој закон.

10. На јавен пат врши дејства спротивно на член 82 ставови 1, 2 и 3 од овој закон.

11. Не подигне ограда на местата предвидени со член 83 од овој закон.

12. Во триаголниците на прегледноста гради објекти или врши работи што пречат на прегледноста на јавниот пат (член 84).

13. Презема дејства спротивни на член 86 од овој закон.

14. На јавен пат или улица изведува работи што не се во врска со одржувањето и реконструкцијата на патот, или улицата или со кои се оштетува патот или улицата, или се загрозува безбедноста на сообраќајот на патот или улицата (член 87).

15. Не постапи согласно со член 88 став 2 од овој закон.

16. Неовластено поставува, отстранува, преместува, засолнува или оштетува сообраќајни знаци и заштитна опрема на јавните патишта (член 92).

17. Го оневозможи или го попречи вршењето на работите од делокругот на инспекцијата за патишта, (член 115).

18. Не постапи по решението на инспекторот за патишта (член 116).

Со парична казна од една петтина до три плати ќе се казни за прекршок од став 1 на овој член и одговорното лице во претпријатието или во друго правно лице.

Со парична казна од една десетина до една половина плата ќе се казни за прекршок од став 1 на овој член и физичко лице.

XI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 122

Републичката самоуправна интересна заедница за патишта престанува со работа со конституирањето на Фондот, а најдоцна во рок од два месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 123

Правата, обврските, средствата, опремата, работниците, документацијата и другиот имот на Републичката Самоуправна интересна заедница за патишта ги презема Фондот за магистрални и регионални патишта.

Работниците се преземаат согласно со актот за организација и актот за систематизација на Фондот.

Член 124

Со денот на влегувањето во сила на овој закон Републичката Самоуправна интересна заедница за патишта до истекот на рокот од член 122 на овој закон не смее да вработува нови работници, да го отуѓува имотот и да создава материјални обврски без согласност на министерот за сообраќај и врски.

Член 125

Општинските самоуправни интересни заедници за патишта престануваат со работа со конституирањето на Фондот од член 20 став 4 на овој закон, а најдоцна во рок од шест месеци од влегувањето во сила на овој закон.

Правата, обврските, средствата, опремата, работниците, документацијата и другиот имот на општинските самоуправни интересни заедници за патишта ги презема општината, односно градот Скопје.

Член 126

Постојното јавно претпријатие за патишта основано од Владата на Република Македонија продолжува со работа согласно со одредбите на овој закон.

Јавното претпријатие за патишта е должно обврските од член 67 на овој закон да ги изврши во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, а притоа во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон, да покрене постапка за враќање на узурпираното патно земјиште од трупот на патот и патниот појас (член 69) од јавниот пат, односно за уривање на објекти и огради без одобрение од надлежен орган поставени во трупот на патот и патниот појас и за отстранување на инсталациите, рекламни паноа и друго, поставени без одобрение од надлежен орган во трупот на патот и патниот појас.

Член 127

Постојните пристапни патишта според условите од член 78 став 1 на овој закон, сопствениците односно и корисниците се должни да ги уредат во рок од две години, од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 128

Сопствениците, односно корисниците на местата на меѓусебното вкрстување на патиштата и улиците се должни во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон да обезбедат потребни триаголници за прегледност (член 84).

Член 129

Во рок од три години од денот на влегувањето во сила на овој закон да се обезбеди паралелен јавен пат со современ коловоз за патиштата на кои се наплаќа посебен надоместок за употреба на пат, негов дел или објект.

Член 130

Поблиските прописи за извршување на овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон. До донесувањето на прописите врз основа на овластувањата од овој закон соодветно се применуваат постојните прописи.

Член 131

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за патишта ("Службен весник на СРМ" број 15/80, 26/80, 18/82, 13/86, 28/88, 27/89, 10/ 90, 11/91 и "Службен весник на Република Македонија" број 62/93).

Член 132

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".